

BISERICA ȘI ȘCOALA.

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe $\frac{1}{2}$ an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr. pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adrezeze Redacțiunei

„BISERICA și ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

STROFE,

închinat Preasfinției Sale Domnului Episcop IOSIF GOLDIȘ

la ziua nașterii 15/28 Februarie 1902.

*Cum străbate dela soare raza, care 'nviorează
Munții, cu bătăniei codri și întinsele câmpii;
Și în calea ei, zadarnic, noaptea peste lumi s'așează, —
Căci din sinu-i aurora naște alte raze, mii,*

*Tocmai astfel adevărul ce-l vestește-a Ta lumină
Va învinge neagra noapte, ce în suflete s'a pus.
Și va răsări în urmă-i, zimbitoare și senină,
Zi regală și virgină, zi c'un soare ne-apus!*

*Și de-aceea mergi 'nainte, tot 'nainte și deșteaptă
Alte simțuri, alte datini, între fii ței iubiți,
Ear celor ce'n cupe d'aur, cu venin azi te așteaptă
Dă-le cupa Ta de miere, . . . fie-Ți milă de porniți . . .*

*Ne ești Tată tuturoră; îndrumează-ne cărarea
Și ne-arată calea dreaptă, ca să nu mai orbecăm . . .
Fă la toți să cânte'n inimi dorul sfânt și deșteptarea,
Ca spre căile virtuții toți cu zor să alergăm.*

*Eară azi, când între ziduri sfinte și'ndumnezeite
Vrei în tignă și în rugă să-Ți serbezi a vieții zi,
Toate inimile bune îți trimit însuflețite:
Vii urări de fericire și ani mulți d'a stăpâni . . .*

Cherechi, 13|26 Februarie 1902.

Pr. Al. Munteanu al lui Vasilie

paroch în Cherechi.

Reuniunea preoțească.

— Un răspuns scurt. —

În Nrul 6 din a. c. al organului »Biserica și Școala« sub titlul: »Un cuvânt la »Chestiuni deschise« stimatul coleg Mihaiu Păcățan relevă două momente, referitor la apelul emanat în meritul înființării Reuniunii preoțești.

Unul: Colegul Păcățan observează că apelul din chestiune subscris de dl Dr. I. Petran și preotul C. Lazar primindu-l spre circulare, a făcut pe indorsat observațiunea, că emanatorii lui trebuiau să precizeze în el întrebarea principiară: că oare Reuniunea, în cadrele constituțiunii bisericești are să se constituiască ori pe baza statutelor aprobate de autoritățile civile? Până la clarificarea acestei întrebări, *discuțiunea e fără obiect*. Prin urmare D-sa provoacă pe subscriitorii »Apelului« să se declare publice în chestiunea aceasta, pentru-că dacă ei înțeleg inactivarea Reuniunii în sensul eventualității ultime, --- sparg zidurile autonomiei bisericești etc.

Celalalt: Colegul Păcățan din partea D-sale desaproabă ba chiar esecută ideea »fondului de pensii preoțești,« în sensul ca și preoții să devină pensioniști, ci numai vedușele și orfanii.

La aceste două puncte mă simțesc obligat a răspunde și eu, din motivul, că în »Apelul« despre care amintește colegul Păcățan, e subscris și modestul meu nume în calitate de notar — ceea-ce poate D-sa a trecut cu vederea — și deci provocarea D-sale îmi sună și mie.

»Apelul« din chestiune n'a emanat numai dela cei trei subscriși în el, ci — după cum s'a putut vedea și din cuprinsul textului — cei trei subscriși l'au edat din încredințarea și autorizarea unui număr însemnat de preoți cari — îl asigur pe dl coleg — au avut în cauză și conerență confidentă pregătitoare.

Cumcă înființarea Reuniunii e proiectată sub egida bisericeii respective în cadrele autonomiei ei, cred că colegul Păcățan a putut vedea și din articolul »Reuniunea preoțească« apărut în Nrul 6 a. c. din »Biserica și Școala« deci cuget că în această privință e lămurit. Dar mă surprinde, că din cuprinsul »Apelului« D-sa a putut presupune și cazul al doilea.

Eu asigur pe confratele Păcățan, că cei ce au inițiat acțiunea sunt toți oameni de cari nici umbră de bănuială nu se poate atinge, necum lecțiuni pentru spargere de ziduri ale autonomiei bisericești!

Și o mărturisesc, că faptul cu nota făcută pe »Apelul« trimis D-sale spre circulare, m'a atins foarte neplăcut, nu numai pe mine, ci cred că și pe toți ceilalți confrăți preoți, câți urmăresc cu interes realizarea ideii.

În nota respectivă eu văd o prejudecare a chestiunii, atunci, când motive nici nu s'au oferit spre aceasta.

Sper însă, că stimatul coleg Păcățan dumerindu-se asupra lucrului își va oferi prețiosul serviciu în interesul cauzei.

Referitor la chestiunea fondului preoțesc observ, că aceasta cade în al doilea plan ori, să o numim mai bine, chestiune de a doua mână, pe care preoțimea, care e azi destul de matură, în conglăsuire cu factorii competenți, o va tranșa așa dupăcum o reclamă justele interese ale preoțimei și ale fondului. Chestiunea e însă actuală și discutarea ei se impune conferențelor preoțești.

Aceste ca răspuns stimatului coleg Păcățan.

Trăian I, Magier.
preot.

Un cuvânt la „Chestiuni deschise“.

În numerii mai recentii ai prețuitului nostru organ »Biserica și Școala« cu multă dragoste de cauză și mare entuziasm se discută afacerea înființândei reuniuni preoțești din diecesa Aradului; și după cum zice confratele Magier, ar dori ca cât mai mulți frați în Cristos să-și desvoalte părerile, ca cu atât mai bine să se poată lămuri cauza. Astfel mi permit și eu ca unul mai mic între frați a-mi spune părerea.

Din capul locului declar, că sunt cu trup cu suflet pentru inaugurarea acestei frumoase gru-

pări a întregii preoțimi din diecesa Aradului, pentru o mulțime de motive, dintre carie destul să amințesc următoarele:

1. Biata preoțime azi așa zicând e eschisă cu totul de a forma un factor dătător de ton în afacerile noastre bisericești-școlare, la care după a mea părere, preoțimea ar avea cuvântul în lo cul prim, și numai după aceea mirenii. — Spre ilustrația acestei aserțiuni e destul să aduc un exemplu. Când cu introducerea legilor politice-bisericești, oar nu era consult ca Măritul nostru Congres naționale

bisericesc să fi întrebat mai înainte preoțimea că consult ar fi ori ba? reducerea vestirilor prescise la cununii atunci când poporul nostru cu cunoștința acestor vestiri s'a trezit și a trăit, și atunci când de această schimbare nu a fost de loc lipsă dacă nu pentru aceea, ca prin reducerea lor să contribue la decăderea simțului religios-moral în popor și necinstirea tainei căsătoriei. — Dar pun eu întrebarea de cine să fi întrebat? când noi am fost desorganizați.

2. Administrațiunea noastră bisericească oare nu ar avea mare folos din consultările noastre comune? Câte chestiuni sunt acolo cari toate așteaptă rezolvare și îndreptare? Ori doară în această privință nu preotul ar fi mai competent în cauză, ca cel în mai nemijlocită coatingere cu poporul? Dar cine a întrebat cândva preoțimea că ce vederi ar avea în o afacere sau alta? Toate s'au făcut fără de noi, și ca urmare naturală a fost că nu totdeauna s'au adevărit de folositoare; deși au fost făcute cu bună intențiune.

3. Multele chestiuni tipicale, care deasemenea numai prin consultarea întregii preoțimi se pot rezolva, căci după-cum stăm azi într-o adevăr numai blamă e pe clerul nostru, că de vei intra în una și aceeași Duminecă în 3 biserici, vei afla că s'au cetit diferite evanghelii și se cântă diferite glasuri.

4. Oare noi nu trebuie să ne luăm pe gânduri și să căutăm a afla mijloc de mântuire pentru comunele noastre curat ortodoxe cu mai puțină dotațiune pentru preot? și unde Dumnezeu știe de când nu a fost preot și când va mai fi, și de cari comune sunt un număr destul de însemnat, cu deosebire în Bihor. Tocmai acolo unde credincioșii nostri sunt mai espuși unghitei veninoase a uniților; — și cari numai așteaptă momentul bine-venit, pentru a ne lipsi de credincioși.

Aceasta pentru-că ar fi de interes general pentru biserică și națiunea noastră, — dar nu de mai puțină importanță este chiar și cestiunea fondului nostru preoțesc, care după a mea părere, ori și cum trebuie decretat de »fond de pensiuine preoțesc« ceea-ce nu cred să o putem ajunge altcum numai prin înăugurarea reuniunii preoțești, — căci deși adunarea generală s'a declarat pentru crearea altor statute, nu ne putem ajunge scopul din motivul că mirenii noștri, cel puțin după experiența de până acum nu prea cu ochi buni vedă acest fond, creat la îndemnul Înalt Prea Sfinției Sale actualului Mitropolit, din propriile noastre puteri. — Nu, pentru-că inteligența noastră mireană ar dori să vadă preoțimea și azi ca pe timpul Apostolilor., umblând desculți, cu Crucea în mână dar de existența ei să nu se îngrijească.

Eu așa cred că după un serviciu prestat mai mult din dragoste decât pentru plată, căci Doamne puținii preoți au fost și sunt și azi salarizați cinstit,

în decurs de 40, 45, ba chiar și 50 ani, merită ca să-și trăiască puținele zile ce le-ar mai avea de trăit în tihnă.

Nu împărtășesc vederea părintelui Mihail Păcățian din B. Comloșul mare, că nu va putea fi parochul trecut în pensiuine mai bine dotat decât acum pelângă dreptul de capelanie, — dacă vom ridica taxele. Nu, pentru aceea că în parochia Sfinției Sale îi conced, că vor putea atât parochul cât și capelanul subzista, pentru-că în B. Comloșul-mare presupun, că venitul parochiei aduce minimum 1000 fi. v. a., astfeliu cu 500 fl. v. a. poate trăi cinstit atât parochul cât și capelanul și nu au lipsă de fond; dar de aceste parochii avem foarte puține fiind cu mult mai mare numărul acelor parochii cari abia aduc venit de 400 fl., astfeliu împărțind acest venit între paroch și capelan, fără ca să capete din fond parochul, le este imposibilă existența amândurora. — Tocmai aci ved eu cauza, pentru-ce tinerii de azi nu prea se dedică pe cariera preoțească.

Încât privește părerea acelor confrăți cari susțin că afacerile noastre le putem rezolva și în conferențele noastre, le observ, că nu, pentru-că conferențele noastre, după-cum zice și confratele Magier, neavând statute, nu sunt altă decât locul unde ne adunăm, ca să hotărânce vom hotărî pe-când ne vom mai aduna odată, sau dacă și aducem ceva rezoluțiuni salutare nu se pot împărtăși întregii preoțimi din diecesă, sau dacă chiar s'ar împărtăși întregii preoțimi din diecesă, lipsește din trănsele deobligamentul pentru fiește care preot.

Nu aflu de salutare conferențele tractuale nici pentru aceea, că, Vă mărturisesc sincer fraților preoți, acum de 5 ani de când sunt preot întotdeauna am luat parte la conferențele noastre tractuale, și am adus întotdeauna decisiuni bune și salutare pentru biserică, acestea apoi le-am înaintat Ven. Consistor spre încuviințare sau mai bine zis, spre censurare, însă Venerabilul Consistor nici în un cas nu ne-a rezolvat că e bine sau rău ceea-ce am zis noi. — Nu, din motivul că fiind și acolo lucrul destul de mult, și personalul puțin, le este imposibil a-le căuta toate ci se mărginesc la lucrurile administrative.

În urma acestora conferențele noastre tractuale devin cum le-am numi numai »pană în căciulă« fără nici o însemnătate, neducându-ne la scop.

Acestea și altele sunt motivele cari pe mine mă fac aderent al înactivării reuniunii preoțești ori conferențe generale preoțești. Numirea nu impoartă ci vorba e ca să stăruim toți cu puteri unite ca idea cât de curând să devină trup.

Chesinț, la 14/27 Faur 1902.

Atanasie Todan.
paroch rom. gr. or.

PREDICĂ *)

la a III-a Duminecă din Păresimi.

»Cine vrea să vină după mine să se lapede de sine și să-și ia crucea sa și să vină după mine«.

Marcu c. 8. v. 34.

Iubiților Creștini!

Călătorul obosit în lungă cale, la mijlocul drumului său de comun se oprește, ca să se odihnească; căci binecuvântată este odihna pentru puterile unui corp istovit de greutatea drumului. Dar așezându-se în loc, nu numai odihna caută, ci încă caută întărirea corpului pentru restul călătoriei, prin nutreț: mâncare și băutură; ear în rëndul al treilea pune în revistă întâmplările peste cari a trecut și-și face combinarea pentru calea din viitor.

Noi iubiților, încă suntem adevărați călători ai lui Cristos, cari am plecat pe calea cea lungă a celor 7 săptămâni ale sfântului post numit: păresimi, și voim să ajungem la ospățul cel bogat al Invierii Domnului nostru Cristos, la care voim să fim părtași.

Pe cât este însă de mărită și luminată ținta ce ne-am ales, pe atât este de obositoare călătoria și împreună cu greutatea. De aceea sfânta noastră biserică ne-a pregătit ziua de azi, care este a III-a Duminecă din post, dându-i o deosebită însemnătate, ca ziua de odihnă în mijlocul călătoriei postului.

Așadară, dacă în acestea trei săptămâni v-ați obosit cu postul, luați odihnă sufletului vostru. Dacă voiți să continuați calea postului, să ajungeți la liman, reculegeți-vă azi. Luați nutrețul, ce sfânta biserică vi-l dăruiește și vă înarmați cu arma sufletului.

Dar' observ iubiților, că voiți a ști, care este hrana și care arma sufletului?

Eată, aflați, că hrana sufletului este învățătura evangheliei, ear arma lui este crucea Domnului, căci auziți cum vă strigă el în sfânta Evanghelie de azi: „Cel-*ce* vrea să vină după mine să se lapede de sine și să-și ia crucea sa și să vină după mine. (Marcu c. 8. v. 34.)

Deci fiindu-mi mie dat rolul d'a vă ajuta cu învățătura, ca pe călători ai lui Cristos, în numele sfinte biserici vi-oi pune înainte azi nutrețul sufletului vostru și în locul vostru voi face eu combinarea ce o datorește călătorul pentru calea din viitor.

Și mă întreb: oare cum aș putea eu corespunde mai bine însărcinării ce am luat asupra-mi de a vă învăța, decât numai vorbindu-vă despre ceea-*ce* Mântuitorul Cristos în evanghelia de azi cere dela tot creștinul să ia cu sine, adică crucea sa.

În cuvântarea mea de azi, voesc deci a vă arăta iubiților: *însemnătatea crucii*, căci cuvântul cruce cuprinde tot ceea ce azi așteptați să auziți dela mine.

Mântuitorule Cristoase al nostru! care pentru noi păcătoși te-ai pogorit pe pământ și ca un călător, prin cruce ne-ai arătat calea care ne duce întru împărăția ta: cu umilință mă rog ție, dă călătorilor tăi, ascultătorilor mei, credința tâlharului, ca mărturisind crucea ta, patimile tale, să-*i* aduci întru împărăția ta; ear' cuvântul meu cel slab întărește-l azi, ca să-*i* pot

convinge, cumcă crucea ta este calea mântuirii noastre!
Ascultați-mă fraților!

* * *

Precum astăzi făcătorii de rele sunt oamenii cei mai urgisiți în popor, la cari tot omul caută cu dispreț și scârbă, așa a fost aceasta și în toate timpurile, și așa era și pe timpul Mântuitorului Cristos. De aceea mintea omenească a născocit pentru pedepsirea ucigașilor, furilor, hulitorilor de cele sfinte și a turburătorilor de popor mijloacele cele mai aspre de-a-*i* pedepsi cu moarte. Pe timpul Mântuitorului Cristos, crucea era privită de mijlocul cel mai rușinos și de batjocură, pe care se răstigniau oamenii cei păcătoși. În timpul împărăției Romanilor sub guvernatorul Pilat din Pont judecă sinedriul jidovesc la moarte de cruce pe un om, care însă nu era nici ucigaș, nici fur, nici hulitor de Dumnezeu, nici turburător de popor. Și nici un fel de păcat ce s'ar putea numi, nici cea mai mică greșală, ce s'ar putea închipui nu a săvârșit. Și știți cine a fost acela? Eată, era Cristos. Și de ce au pedepsit jidovii pe Cristos? — Pentru-că pe sine fiului lui Dumnezeu s'a numit. — Dar' oare era aceasta un păcat? Au doară nu a dovedit el prin învățătura sa, prin faptele sale și prin sfințenia vieții, că în adevăr era ceea-*ce* pe sine s'a numit, adică fiul al lui Dumnezeu? Nu au fost destule fariseilor: puterea cuvântului cu care grăi, mărturia bolnavilor pe cari i-a vindecat și mai pe sus de toate învierea morților, ca să-*i* fi crezut cumcă el este fiul lui Dumnezeu? Nu erau destule dovezile, cari mărturisiau despre nevinovăția lui? Ba, cu toții erau convinși despre aceasta și însuși Pilat trebui să-*l* desvinovățească zicând:

„Nevinovat sunt eu de sângele acestui drept“.

(Mat. c. 27. v. 24.) Și cu toate acestea iubiților, Cristos trebui să moară moarte de ocară răstignit pe cruce. O, lume ticăloasă! O, judecători sătoși după sânge nevinovat! Nu voi răți a ști că prin osândă lui Cristos nu răstigniți păcatul, ci virtutea; nu răutatea ci sfințenia; nu ați răstignit omul, ci pe Dumnezeu. — Dar acestea toate erau cunoscute judecătorilor nedrepti, însă reînța și patimile omenești, cari ținuseră sufletele acelor timpuri încătușate, nu voiau a-*l* lăsa să săvârșască binele. Astfel, eată! Cristos fu judecat și sentința s'a executat. El fu răstignit pe cruce ca un hulitor de Dumnezeu și turburător de popor, precum jidovii l-au acusat zicând: „pe acesta l-am aflat răvrătind neamul nostru și oprind să nu dea dajde împăratului, zicându-se pe sine că este Cristos împărat“ (Luca, c. 23 v. 2.) Aceasta fu mărturia evreilor prin care ei cerură moartea lui Cristos: „să se răstignească“. Eată cum trudește omul, ca prin întunec să acopere lumina, cum voiește prin minciună a îngropa adevărul. Aici răutatea omenească se arăta în toată golătețea sa.

Dar' mărturisirea noastră a creștinilor pentru Cristos este alta. Pentru noi Cristos a fost lumina, care a luminat lumea cu învățătura sa. „Eu sunt lumina lumii, cel-*ce* vine după mine nu va umbla în întunec, ci va avea lumina vieții.“ (Ioan c. 7 v. 12.) Au poate cineva să ascundă lumina sub obroc? Sau ce-*i* mai folosește omului întunerecul, când soarele cereșc alungă întunerecul nopții spre a lumina calea vieții? Asemenea paserilor de noapte, numai făcătorii

*) Predică compusă anume pentru combaterea păcâșilor, cari se lapedă de cruce.

de rele, răpitorii nopții iubesc întunecul, căci întunecul este priincios crimelor și fărâdelegilor. — De aceea iubiților: noi cari ne-am ales „ca fii luminii să umblăm“ mărturisim pe Cristos de ceea-ce a fost și este în adevăr. Mărturisirea noastră despre Cristos este aceea a apostolului Petru care zise: „Tu ești Cristos fiul lui Dumnezeu celui viu“. (Mat. c. 16 v. 16.) Pe temelia acestei mărturisiri a zidit Cristos biserica sa ear în biserică e mântuirea noastră. Dar' pentru întemeierea bisericii și întărirea ei eată, trebui Cristos să treacă prin suferința crucii, pe care își vărsă sângele seu: „Eară acum întru Cristos Iisus, voi cari oarecând erați departe, v'ăți făcut aproape prin sângele lui Cristos“. (Efes. c. 2 v. 13.)

Așadară Cristos prin cruce ne-a adus mântuirea. Precum: „grăunțul de grâu de nu putrezește căzând în pământ, numai singur rămâne, eară de putrezește multă roadă aduce“, (Ioan, c. 12 v. 24) așa și Cristos dacă nu ar fi murit, nu ar fi trimis pe Duhul Sfânt rod al morții sale: „Ci eu adevărul zic voaună, că mai bine este voaună ca să merg eu, că de nu voi merge eu, mângăitorul nu va veni la voi. Și viind acela va mustra lumea de păcat și de dreptate și de judecată“. (Ibid. c. 16 v. 7. 8.) Dar' Mântuitorul Cristos ni arătă și noaună calea prin care să ajungem la mântuire, precum zice în sfânta Evanghelie de astăzi: „Cela-ce vrea să vină după mine să se lapede de sine și să-și ia crucea sa și să vină după mine“. (Marc. c. 8 v. 34.) Și ce cere dela noi Mântuitorul în aceste cuvinte? Nimic altă decât ce el însuși a sêvirșit prin cruce. Eată: mai întâiu să ne lăpădam de toate plăcerile lumesti; să numai trăim poftelor și patimilor omenesti. Să ne lăpădam de voia stricată prin păcat, cea aplecată numai spre cele pămênțești și să supunem voia noastră voii lui Dumnezeu, precum Cristos a supus voia sa voii părintelui său, exprimată în cuvintele: „Părinte! de este cu puțință, treacă dela mine paharul acesta, însă nu precum eu voese, ci precum tu voești“. (Luca, c. 22 v. 42.) Dar' spre a urma lui Cristos nu e destul numai lăpădarea de sine, ci încă a lua creștinul crucea sa și a-i urma lui. Mai înainte am zis, că crucea pe timpul lui Cristos însemna un lucru, prin care se chinuiau și se batjocuriau oamenii păcătoși. Eară Cristos cerând dela creștini să-și ia crucea sa a înțeles, că cel-ce voiește a-i urma lui, să se pregătească, să-și reculeagă toate puterile și să-și ia tot curagiul pentru a suferi prigonirile, batjocurile, asupririle, sêrăcia, bataile și chiar moartea pentru Cristos, și încă sub chipul cel mai cumplit pe cruce. Și în adevăr iubiților, ceea-ce a zis Cristos aci despre cruce s'a întemplat tuturor celor-ce 'i-au urmat cu lăpădare de sine, precum însuși zisese apostolilor sei: „Nu este slugă mai mare decât Domnul seu; de m'au gonit pe mine și pe voi vê vor goni“. (Ioan c. 15 v. 20.)

Dar' vreți să știți iubiților, că fost-au între creștini de aceia, cari să-și fi urmat lui Cristos cu crucea suferințelor? O! câte suflete s'au fericit cu crucea lui Cristos! Ne asemănat de mare este numărul acelora. Aceasta ni-arată istoria. Cred că este destul a aminti, cumcă mai toți apostolii lui Cristos și cei mai mulți sfinți, pe cari biserica noastră îi sêrbează, au îndurat suferințele crucii pentru legea lui Cristos. Unii au fost decapitați, între cari și apostolul Pavel. Petru apostolul a fost spânzurat pe cruce. Ceialalți apostoli afară de unul au murit de moarte silnică. Știți că archidiaconul Stefan a fost ucis cu petri. Sfântul Ignatie episcopul Antiochiei pe timpul împăratului Traian a fost aruncat fiarelor sêlbatică cari 'l-au sfâșiat. Sfântul Policarp a fost tăiat de sabie. Și ase-

menea acestora cei mai mulți, pe lângă sêrăcie și neajunsuri, suferiră moarte mucenicească.

Mănecând de aci, crucea, obiectul pe care se rêtigniau păcătoșii, în înțelesul cuvintelor Domnului Cristos, pentru creștin nu înșamnă rușinea și batjocura de care judecătorii acelor timpuri împărțeau pe făcătorii de rele, ci înșamnă patimile omului pentru Cristos. Și știm iubiților, că iudeii pe Iisus au vrut să-l batjocurească. Naintea lor și crucea și Cristos erau obiecte de batjocură. Nouă însă dacă „Cristos ne-a rêscompêrat pe noi din blăstemul morții, făcându-se pentru noi blăstem, că scris este: „blăstemat este tot cel-ce se spânzură pe lemn.“ (Gal. c. 3 v. 13.)

Dacă crucea a fost creștinilor mântuire, lui Cristos i-a fost preamărire, căci el cu privire la moartea sa, s'a rugat părintelui său astfel: „Părinte! venit-a ceasul preamărește pe fiul tâu.“ (Ioan c. 17 v. 1.) Și prin ce s'a preamărit Cristos? Prin moartea crucii. Dar oare știa Cristos dinainte, că pe cruce avea să moară? Fără îndolală. Cristos, cel-ce a fost Dzeu, știa toate tainele viitorului și a cunoscut inimile și rêrunchii oamenilor. El știa că va fi judecat ca un făcător de rele și va fi pedepsit cu moarte și îrcă cu moarte de cruce. Pentru aceea zisese lui Peiru: „Au nu voi bea paharul care mi-a dat mie tatăl“? (Ib. c. 18 v. 11.) Aceea, ce oamenilor li era ocară Cristos a schimbat în mântuire. Suferința crucii a fost și este focul curățitor pentru sufletele creștinilor; căci prin patima și suferința de bună voie, devine omul curățit de păcate și prêțuit; întocmai cum aurul în foc se lămurește și ajunge a fi de prêț. De aceea dela început și până astăzi în vieța creștinilor, crucea a fost considerată de mijlocul mântuirii noastre. Pentru-că: dacă nu era cruce nu ar fi fost patimi; fără de patimi nu ar fi fost mântuire; ear Cristos însuși a ales crucea de cale a mântuirii

Crucea — precum zice St. Ioan Crisostom — a stêrpit mânia lui Dzeu asupra oamenilor, a lucrat împăcarea dintre om și Dzeu, a prefăcut pământul în cer, a unit oamenii cu îngerii, a dărîmat tãria morții, a surpat puterea diavolului, a stêrpit puterea păcatului, a sădit fapta cea bună și a întemeiat bisericile. Crucea a nimicit zapisul celce era asupra noastră. (Colos. 2, 14.) Crucea ne-a dat cea mai puternică dovadă despre dragostea lui Dzeu: „Așa a iubit Dzeu lumea încât și pe unul născut fiul său 'a dat, ca celce crede în el să nu peară, ci să aibă vieță vecinică. (Ioan c. 3. 6.)

Deci iubiților frați și fii, noi trebuie să urmăm Mântuitorului Cristos după porunca lui, nu numai îmbrăcând pe noi suferințele crucii, ci lipsă avem să onorăm însuși semnul crucii, obiectul acela, pe care s'a rêtignuit Cristos. Și datorim să facem aceasta cu atât mai vêrtos, încât firea noastră omenească este cu mult mai slabă astăzi, decât a creștinilor celor de demult. Nici credința noastră nu este atât de tare, ca a strêmoșilor nostri, dar și împregiurările noastre și ispitele vieții sunt mai favoritoare pentru a-ne slăbi în credință. Și știți că apostolul drept zice, că: „fără de credință nu este cu puțință a plăcé lui Dzeu.“ Pentru-că: unde nu este credință lipsesc faptele cele bune. Deci cel ce voește a purta crucea lui Cristos, suferințele lui, are lipsă să privească la semnul cel vêzut al crucii, să-și aducă aminte de celce a pătimit pe cruce, ca să-și ia îndemn la purtarea suferințelor.

Foarte frumos ne îndeamnă St. Ioan Damascen la onorarea icoanelor, fiind-că acelea chiar pentru înșăși firea omului sunt de lipsă. Dacă pentru venerarea icoanelor trebuie să recunoaștem un drept mare acestui sfânt părinte, cu cât mai vêrtos se pot aplica

cuvintele lui astăzi la venerarea crucii! Ascultați cuvântul lui: Fiind noi din materie compuși, din corp, la laturea spirituală ajungem prin simțuri. Cu urechia auzim vorbele și vederea trupească ne conduce la privirea sufletească. Icoana e un mijloc pentru natura noastră grosolană. „Mintea ori cât ar stărui nu poate să iasă din marginile materiei.“ Așa e iubiților mei. Omul e încungiurat de lume și știm din viață că omul cât de anevoie privește cu ochii trupești la lucrurile sufletești. Și este neîncunjurat de lipsă să avem înaintea noastră semne văzute, cari să ne aducă înainte de lucrurile nevăzute. Deci sfânta cruce este lucrul cel văzut, care ni aduce aminte de legea lui Cristos, întocmai precum jidovii primiră prin Moise tablele legii, ca să le aducă aminte de Dzeu.

Dar, iubiților creștini! însemnătatea zilei de azi cere dela noi să ne examinăm pe noi înșine: oare cum prețuim și onorăm noi crucea lui Cristos? Oare ne sîrguim noi a-ne încinge coapsele noastre cu această arma dătătoare de viață, ca să învingem greutățile, ce ne împedecă în urmarea lui Cristos? Sau voim a-ne lăpêda de ea, întocmai precum știu că ați auzit că ar fi unii ostași, cari se lapêdă de sabie și de pușcă, de armele împêrâtești?

Da, știu iubiților, că poporul nostru totdeauna a fost un popor evlavios, a ținut cu tărie la limba și la legea lui, la preoții lui, la cruce și icoane. De aceea și Dzeu părintele nostru ne-a ajutat de am trecut ca popor și biserică peste atâtea primejdii, și nici furtuna cea mai tare nu a putut culca la pământ arborile bisericii noastre, pentrucă tari erau rădăcinile credinței fiilor săi. Lăudăm pe Dzeu cel atot puternic, că avem și azi creștini tot atât de buni și evlavioși, ca în trecut. Dar sunt, durere, mă și rușinez să spun, avem și creștini chiar din sinul nostru, cari au slăbit în credință, nu urmează sfaturilor maicii bisericii lor, care i-au născut sufletește în taina botezului și i-a crescut cu laptele creștinătății, ear acum se lapêdă de ea, căci ei precum desprețuesc toată sfințenia și toate lucrurile sfinte ale noastre, așa se lapêdă și de cruce. Cred că veți ști că este vorba de fiii cei retăciți cari fac rușine bisericii noastre desbinându-se sub nume de: pocăiți? Și ce zic pocăiții despre cruce? Tot aceea ce au zis și fariseii jidovești despre Cristos. Ei zic mai întâi cu crucea este chip cioplit și că este lucru de bățjocură, cu care jidovii au bățjocurit pe Cristos. Deci cum poate să fie sfântă.

O, rêtăcire fără de seamă! Mă îngrozesc a și cugeta la schimbarea firii lor. Cum i-făcu vicleanul diavol din oameni cu lege în oameni fără de lege. Câtă putere are diavolul asupra omului slab de credință! Și mă cutremur de viitorul ce-i așteapta, adecă: „perirea ta din tine israile.“ Rugați-vê fraților neîncetat să nu cădeți în cursele diavolului, că eată își caută soți din mijlocul vostru.

Precum v'am vorbit într'una din predicile trecute despre post, în alta despre preoție și v'am arêtat, că acelea sunt dela Dzeu, tot așa acuma în contra rătăciților, cari bățjocuresc crucea lui Cristos, voiesc să vă arêt, că crucea este sfântă și că fără de ea nu ne putem mântui.

Pocăiții zic că crucea a fost rușine și bățjocură pentru Cristos. Și oare pentru-ce a fost bățjocură crucea? Au doară pentrucă era de lemn? Sau pentru forma ei? Nu! Nici pentru una, nici pentru alta. Ci pécătoșii, cari se rêtigneau pe ea, faptele lor rușinoase au împrumutat rușine crucii. Întocmai precum hainele sdrențoase și necurate împrumută rușine cor-

pului, ce le îmbracă; și în tocmai precum necurățenia deșoșeste vaza unei case. Dacă pe cruce nu se rêtigneau pécătoșii, nici ea nu era lucru de rușine, ci era ca ori care alt lucru din lume.

Dar știți iubiților, că Cristos, care fu rêtignit pe cruce, nu a fost pécătos, ci era sfântul lui Dzeu. Și dacă Cristos, ca sfânt și Dzeu a odihnit pe cruce, și-a vêrsat sfântul său sânge pe ea și a murit spânzurat pe ea, oare puteți zice, cugetați bine, îndrăsniți a spune, că crucea să nu să fi sfințit de el. Sunt în lume lucruri, cari dacă vin în atingere cu alte corpuri îi-împrumută acelora însușirea lor. Întocmai precum sarea disolvată în apă, împrumută acesteia însușirea sa, că devine sărată; tocmai așa corpul lui Iisus cel sfânt, sângerând și murind pe cruce o-a sfințit pe ea. Dar aduceți-vê aminte iubiților de muerea cea pécătoasă, care pălimea în boala sa de curgerea sângelui de 12 ani și fără să știe Iisus, ea s'a atins de poala hainei lui și s'a vindecat. Eară Iisus a simțit în acel moment puterea, care a eșit din sine. Oare ce a fost aceasta? întreb eu. Au nu prin atingere trecu puterea vindecării lui Iisus la muerea cea bolnavă, ce se vindecă de boală? Dacă haina lui Iisus avu atâta putere, oare sângele lui — care în tot corpul reprezintă viața, — vêrsându-se pe cruce cu sfințenia adierii nu va fi sfințit crucea? Auzit-ați cred și de alte fapte alui Iisus, care cu atingerea mânei le sêvêrși Iisus, precum vindecarea bolnavilor și învierea morților. Cred că vê aduceți aminte și de cântările frumoase dela Botezul Dlui, unde se vestește, că Cristos la botez intrând în apă, „a sfințit firea apelor.“ Mai am încă să vă spun un asemenea cas din legea veche. Când a chemat Dzeu pe Moise la darul prorociei, i-s'a arêtat în muntele Horiv într'un rug arzênd. Și apropiindu-se Moise să vadă minunea, ce-i grăește Dzeu? „Nu te apropia aici — zise Dzeu — desleagă încălțămintele din picioarele tale, că locul în care stai tu pământ sfânt este.“ (Eșire c. 3, v. 5.) Deci dacă în acestea casuri Cristos Dzeu a împrumutat locurilor și obiectelor prin atingere sfințenia sa, oare numai crucea să fi rêmă nesfințită de sângele său? Dar Cristos a sfințit crucea, că el de bună voie s'a supus patimii ei, arêtându-ne și prin faptă aceea ce ne-a spus prin cuvinte, că prin cruce ajungem la mântuire; căci altcum nici nu am putê înțelege cuvintele îndemnătoare de azi: „celce vrea să vină după mine să se lapedă de sine, să-și ia crucea sa și să vină după mine.“

Dar pare că ași auzi vorbindu-se că crucea de azi de unde să fie sfântă? Au nu știți creștinilor, că crucile noastre de azi sunt sfințite prin preoți? Eară preoții, oare nu tot cu puterea lui Cristos sêvêrșesc sfințirile prin darul Duhului sfânt moștenit dela apostoli? Altcum știți că numai lucrurile sfințite prin preoți au darul sfințeniei. Prin urmare, noi nu onorăm crucea păgână, ci crucea creștină.

Ca să vê convingeți despre sfințenia crucii aflu de lipsă să vê aduc înainte o întemplantare din Istoria bisericii creștine. Istoria ni mărturisește, că 300 de ani dela Christos, biserică creștină a fost prigonică de împêrații păgâni. Vêzu însă Dzeu, că cupa suferințelor ce îndurără creștinii, fiii bisericii noastre, s'a umplut. Și fiind în părțile Europei de apus, Constantin cel mare împêrat, acesta avu bătălie cu Maxențiu în Italia. Deci spre întărirea creștinilor, Dzeu arêtă lui Constantin o minune. Anume: la ameazi în lumina zilei vede pe cer semnul crucii, ear pe cruce scrise cuvintele: „În acest semn vei învinge.“ Eară noaptea în vis i-se arêtă voia lui Dzeu și mai apriat, spunându-i, că: pe vêrfurile steagurilor armatei să înfigă cru-

cea și va birui. Acestor vedenii urmând Constantin, Dzeu întărește armele lui și învinge pe Maxențiu. Tot cu puterea crucii în părțile răsăritului învinge pe Liciniu și Constantin devine domnitor peste o mare parte din Europa. De aci începând crucea devine obiectul cel mai onorat. Împăratul silește poporul să se creștineze și el însuși împreună cu maica sa Elena primesc creștinismul. Împărăteasa Elena caută crucea Dlui Cristos pe muntele Golgota și aflându-o o puse în biserică. Au nu se vede dară și de aici că însuși Dzeu a onorat crucea.

Mai sunt unele momente iubiților, cari pentru însemnătatea crucii nu le pot da uitării. Știți că în rai pomul vieții a susținut legătura omului cu Dzeu. Adam căpătă poruncă să nu mănânce din pom, că va muri. Adam nu ține porunca și vine greu pedepsit și între altele scos din rai. Deci putem zice, că Dzeu a rânduit lemnul, pentru susținerea omului în legătură cu creatorul. Pentru lemn a intrat păcatul în lume. Și eată, vedem că în decursul timpului Dzeu a rânduit, ca earăși lemnul să mijlocească curățirea omului de păcat și împăcarea cu Dzeu, prin moartea lui Cristos pe cruce. Au nu ni-se pare nouă, creștinilor evlavioși, aceasta coincidentă, ca o lucrare precalculată alui Dzeu, de care noi din bunăcredință nu ne putem lăpăda, nu-i ertat a-ne lăpăda, căci sfânt era pomul vieții care a susținut legea, sfântă era crucea, care a readus legea.

Atcum, creștinii când onoroază crucea, împlinesc cel mai plăcut act de pietate față de Mântuitorul Cristos. Noi păstrăm cu pietate toate lucrurile, cari ni-aduc aminte de iubiții noștri răposați, precum haine, inele, cărți, icoane ș. a. pe cari privindu-le ni-se pare că vedem pe înșiși răposații noștri. Așadară numai crucea lui Cristos să n'o avem și să nu o privim, ca să ne mai aducă aminte de el? De aici însă nu urmează alta, decât că cel-ce se lapădă de crucea lui Cristos, de pomenirea lui să lapădă. Și știți că tâlharul prin pomenire ajuns în raiu, căci zisesse lui Cristos cel răstignit: „pomeuește-mă Doamne, când vei veni întru împărăția ta“. Noi trebuie să păstrăm crucea întru pomenirea lui Cristos, pentru-că din toate avuțiile de pe pământ, Cristos a avut numai crucea. Crucea este emblema, semnul nostru, ce ne arată că suntem creștini.

După acestea întreb iubiților: oare în fața atâtor mărturii ce v'am înșirat, să se poată afla creștin adevărat și cu inimă binevoitoare, care ar putea zice, cumcă crucea nu e sfântă, ci ocară pentru Cristos?

Cred însă și sunt convins, că între noi nu sunt dușmani de ai crucii. De aceea veniți azi să ne închinăm sfintei și de vieață făcătoarei cruci, pe care sfânta noastră biserică ni-o puse azi înainte ca armă de întărire. Și atingând-o cu buzele voastre, întăriți-vă sufletul vostru, întru suportarea greutăților postului ce vă stă înainte: întocmai precum Moise prorocul prin toiaș a primit dela Dumnezeu tărie pentru călătoria spre Canaan.

Nu uitați însă iubiților, nici pe un moment glasul celui-ce astăzi ne chiamă să-i urmăm, lăpădându-ne de poftele și plăcerile lumești și să îmbrăcăm haina suferințelor crucii lui, pentru mântuirea noastră. Dacă în calea voastră veți obosi, ori veți întimpina ispite, cari să vă cerce credința și răbdarea voastră, priviți chipul crucii și vă aduceți aminte de Domnul Cristos, cel-ce a pățimit pe ea și vă veți întări ear' mângăierea va umplea sufletul vostru.

Și vă sfătuesc fraților! arătați-vă credința prin faptele voastre. Țineți cu tărie așezămintele sfinte

noastre biserici și încungiurați peeretici, căci altcum vătămăți sfințenia postului. Puneți întru inimile voastre cuvintele apostolului Pavel, care zice: „Nu vă înjugați în alt jug cu cei necredincioși, că ce împărtășire are dreptatea cu fărădelegea, s'au ce împreunare are lumina cu întunecul?“ (Cor. II. c. 6. v. 14.)

* * *

Iubiților Creștini! Sfântul Ioan evangelistul a zis: „Tot cel-ce calcă porunca și nu rămâne întru învățătura lui Cristos, nu are pe Dumnezeu; ear cel-ce rămâne întru învățătura lui Cristos, acela și pe tatăl și pe fiul are“. (Ioan III. sob. c. 1. v.) Eară eu peurma evangelistului vă zic, că: cum puteți rămânea în ceea-ce nu primiți. Deci după-ce ați ascultat învățătura de azi, vă rog să și primiți învățătura, care am binevestit vouă, că în aceasta v'am descoperit voia lui Dumnezeu; și rămâneți întru ea, ca să aveți pe Dumnezeu. Dar' ați înțeles, că voia lui este, ca să onorăm crucea lui Cristos, purtând patimile lui cele de pe cruce în trupul nostru și semnul cel văzut al crucii pe trupul nostru. Nici o casă să nu fie fără de chipul crucii; căci ce altă ne poate aduce aminte de datorințele noastre către Cristos, decât crucea lui: Și cu care alt exemplu cugetați să creșteți din pruncii voștri creștini buni și oameni de omenie, dacă nu cu exemplul crucii? Nici un creștin să nu fie, care să nu se însemne cu semnul sfintei cruci. În rugăciunile voastre de dimineața, de amăzi și de seara, precum și la toate întreprinderile voastre începeți și sfârșiți cu semnul crucii, ca să nu arătați ca jidovii, că vă rușinați de Cristos. De aceea, cel-ce nu ascultă binevestirea aceasta, dovedește că a intrat în numărul păcătoșilor precum zice apostolul: „Eară de este acoperită bunăvestirea noastră, întru cei păcătoși este acoperită.“ (Cor. II. c. 4. v. 3.) Ear de veți urma învățăturii mele dovediți în faptă, ceea-ce astăzi spuneți cu cuvinte, când vă închinați lemnului crucii zicând: „Crucii tale ne închinăm stăpâne și sfântă învierea ta o mărim“. Nu întârziați deci creștinilor! Vedeți că ziua Domnului se apropie! Îndoiiți-vă credința voastră spre calea, ce vă așteaptă! Aci e vremea, luați oleu destul candelelor voastre, ca să puteți intra la ospetul mirelui. Înarmați-vă cu semnul legii lui Cristos, care este crucea și plecați către sərbarea sfintei învieri, pe care să o ajungeți în pace și cu sănătate din inimă vă dorese! Amin.

Bărăteaz, în 23 Februarie 1908.

Nicolau Crișmariu,
paroch.

CRONICA.

* *Protopopul Vêrșetului.* Consistorul din Caransebeș a întărit pe d-l Terfaloga protopop în Vêrșet.

* *Pentru capela română din Paris.* Archimandritul Chezarie Ștefano, sub-directorul seminarului Central din București, a fost numit pe ziua de 1 Martie, superior al Capelei române din Paris, în locul economului George Georgescu ales arhieru.

Archimandritul Ștefano va pleca Mercuri la Paris.

* *O faptă de mare valoare culturală.* Academia Română a împărțit până acum, din fondul Ioan Fētu, un număr de 82.413 cărți în valoare totală de 43.632 lei pe la 1865 școale din 18 județe ale țării.

Afară de aceasta, Academia Română a mai cumperat și împărțit gratis cărți didactice pe la elevii săraci din afară de Regat, în sumă de 8700 lei.

Această faptă de mare valoare culturală face onoare Academiei noastre, căci prin răspunderea cărței și prin întemeierea bibliotecilor pe la sate, lumina culturii se va face de sigur.

În fața cărței, și numai a cărței piere întunecul și răsar soarele binecuvântat al Luminei; în potrița cărței nici o forță în lume, nimic nu poate.

Cartea este mântuirea omenirii pe pământ.

Să trăească dar' Academia Română.

* **Darea de pământ după grădinele învățătorilor.** Direcția financiară reg. ung. din Cluj, în un caz de analog a enunțat, că pentru $\frac{1}{4}$ jugăr de grădină, ce se află în folosința învățătorului, fiindcă aceasta nu slugește pentru instruirea elevilor în ale economiei, darea și aruncul comunal trebuie să-l plătească învățătorul.

* **Membrii Academiei române** se vor întruni la 7 Aprilie la adunarea generală anuală. Cu această ocaziune se vor alege trei membri: unul în secțiunea științifică în locul lui Nic. Crețulescu, decedat și doi în secțiunea istorică în locul lui Urechia și Maniu. Candidații pentru secțiunea istorică sunt domni: Dr. N. Iorga, Dr. Onciul și Dr. Ioan Mihalyi de Apșa, ear pentru secția științifică: Dr. Ioan Cantacuzino.

† **Necrolog.** Bravul și harnicul preot *Florian Popoviciu* din comuna Sabolciu, (Bihor) a răposat în 27/II a. c în vârstă abia de 46 ani și 23 ani ai preoției împărtășit fiind cu Sfintele Taine.

Serviciul funebrel l-au îndeplinit preoții T. Pap (Lugoj), I. Popoviciu (Luceșoara), P. Lascu (Balaia), I. Lăpușean (M.-Tileagd), T. Farau (Sacadat), A. Teaha (Ineu) și învățătorii din jur P. Cipou, A. Popoviciu, Igna, Crainic, Antonescu, ș. a. La mormântul răposatului a predicat M. O. Domn Teodor Pap, preot în Lugojul-inferior, storcând lacrimi din ochii tuturor celor preșeuți. Îl deplânge pe răposatul fiica sa Nina, măritată Boțoc, fiul seu Ioan prep. c. IV. Arad, Nicolae, Emilian, și Valerie Socrul Bochis, inv. pens. în Oradea-mare, ginerele I. Boțoc, inv. în Beznea, frați, surori și neamurile toate, cum și întreaga sa comună unde 23 de ani a funcționat ca preot bun și păstor.

Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată.
— I. B.

Concurse.

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal sistemizat pe lângă veteranul paroch Vasile Suci din F. Batar, protopresbiteratul Tinca comitatul Bihor, cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul diecesau „Biserica și Școala“.

Dotățiunea preotească consta din următoarele: 1. Cvarțir liber foarte acomodat cu edificii laterale, cu un intravilan de 975□; 2. Una cromptiște estravilană; 3. Pământ arător 15 jug. 1386/1600; 4. $16\frac{1}{3}$ compețița în imășul comun; 5. Una vica (0 litri) de curuz sfărmat dela fiecare casă, numărul caselor 300. 6. Cinci ouă de găină dela fiecare casă titulo molitvă; 7. Stolele indatinat.

Toate aceste la olaltă de Înaltul guvern sunt estimate la suma de 784 cor. 78 fileri.

Alegândul capelan după moartea veteranului paroch devine paroch.

Cvarțirul și cromptiștea conform ordinațiunei Ven. Consistor oradan de datul 18 Februarie (3 Martie) 1902 Nr. 135 fără nici o restricțiune în vieața parochului Vasile Suci rămâne în esclusiva folosință a densusului, celelalte venite toate va avea alesul capelan a le

impărți egal cu veteranul paroch, ear' de cvarțir se va îngriji pe spesele proprii.

Toate sarcinile publice le solvește preotul respective capelanul.

Dela recurenți se cere pe lângă ecalificațiunea prescrisă în §-ul 15 lit. a., a Reg. pentru parochii, să se presinte în vre-o Duminecă ori sərbătoare în sfânta biserică din loc cu observarea §-ului 18 din acelaș Reg. spre a-și arêta desteritatea pastorală și rituală, ear' la recurs să se aclude și atestat de conduită: recursele sunt a se trimite P. O. Domn protopresbiter subscris în Méhkerék. u. p. Kötgyán.

Ziua alegerei se defige pe 17/30 Aprilie 1902.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: NICOLAE ROCSIN, ppresbiter.

—□—

În urma decisiunei Venerabilului Consistor gr. ort. din Arad Nr. 561/902 pentru îndeplinirea postului de capelan temporal sistemizat pe lângă veteranul paroch Ambrosiu Popescu din Zăbalț, protopresbiteratul Lipovei, se publică concurs cu termin de **30 de zile dela prima publicare** în „Biserica și Școala“.

Dotățiunea se compune din folosința sesiunei parochiale, grădina parochială, birul și ștolele usuate precum și întregirea dotațiunei preoțești din vistieria statului, după ecalificațiunea alesului.

Din dotațiunea de sus capelanul ales se va bucura de jumătate. Contribuția erarială după pământurile parochiale o vor solvi usufructorii.

Pentru dotațiunea de sus alegându-l capelan va avé a conduce oficiul și a implini toate serviciile și funcțiunile obveninde în parochie.

Parochia fiind de clasa III. dela recurenți se cere ecalificațiunea prescrisă în regulamentul pentru parochii.

Recurenții sunt avisați, a-și trimite recursele adresate comitetului parochial concernent și ajustate conform prescriselor regulamentului pentru parochii, subsemnatului protopop în Lipova (Lippa) până la termenul sus-indicat precum și conform §-ului 18 din regulamentul să se prezenteze în Sfânta biserică din Zăbalț în vre-o Duminecă o i sərbătoare spre a-și arêta desteritatea în cele rituale și în oratorie.

Comitetul parochial

În conțelegere cu mine: VOICU HAMSEA, protopop.

—□—

Conform conclusului Ven. Consistor. gr. or. din Oradea-mare din 28 Decemvrie 1901 Nr. 2205 pentru îndeplinirea parochiei **Cusiș** se escrie concurs nou cu termin până la **9/22 Martie** a. c.

Emolumentele sunt: a) pământ parochial de 8 jugere și două cemetarii, contribuția o plătește comuna; b) dela 145 numere de case câte o zi de lucru sau 1 coronă; c) stolele indatinat; d) întregirea dotației dela stat 405 cor. 66 fil. pe viitor 605 cor. 66 fil.; și e) relut de cortel 80 coroane.

Recurenții vor avea a-și trimite petițiunile insurate cu documentele recerute subsemnatului protopop în Beiuș până la terminul defipt.

Cusiș, la 9/22 Februarie 1902.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: VASILIE PAP, protop. Vașcoului.

—□—